

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 360/2021
02.11.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Драгана Аћимовића, Мирољуба Томића, Биљане Синановић и Радмиле Драгичевић Дичић, чланова већа, са саветником Ирином Ристић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела недозвољен прелаз државне границе и кријумчарење људи из члана 350. став 3. у вези става 2. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Бисерке Лакићевић, поднетог против правноснажних пресуда Вишег суда у Врању К. 18/18 од 20.11.2019. године и Апелационог суда у Нишу Кж.1.бр. 119/20 од 13.05.2020. године, на седници већа одржаној дана 02.11.2021. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Бисерке Лакићевић, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Врању К. 18/18 од 20.11.2019. године и Апелационог суда у Нишу Кж.1.бр. 119/20 од 13.05.2020. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Врању К. 18/18 од 20.11.2019. године, окривљени АА оглашен је кривим због извршења кривичног дела недозвољен прелаз државне границе и кријумчарење људи из члана 350. став 3. у вези става 2. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од 1 године, а на основу члана 350. став 5. КЗ од окривљеног су одузети ПМВ „Цитроен“ ... швајцарских рег. ознака ..., са саобраћајном дозволом и кључевима. Одлучено је и о трошковима кривичног поступка, а како је ближе опредељено у изреци пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Кж.1.бр. 119/20 од 13.05.2020. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА и пресуда Вишег суда у Врању К. 18/18 од 20.11.2019. године, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости, поднела је бранилац окривљеног АА, адвокат Бисерка Лакићевић, у смислу члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев за заштиту законитости, побијане пресуде укине и предмет врати на поновни поступак и одлучивање.

Врховни касациони суд је, у смислу члана 488. став 1. ЗКП, доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, па је на седници већа коју је одржао без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство, у смислу члана 488. став 2. ЗКП, није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је поднет захтев за заштиту законитости, те је након оцене навода у захтеву, нашао:

Бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости наводи да су побијане пресуде донете уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, јер се ради о пресуђеној ствари, која је правноснажно пресуђена пресудом Прекршајног суда у Нишу Пр.бр. 09-20678/16 од 22.02.2017. године.

Међутим, према оцени Врховног касационог суда изнети наводи захтева се не могу прихватити као основани, а ово из следећих разлога:

Одредбом члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП прописано је да битна повреда одредаба кривичног поступка постоји ако је наступила застарелост кривичног гоњења или је гоњење искључено услед амнестије или помиловања или је ствар већ правноснажно пресуђена или постоје друге околности које трајно искључују кривично гоњење.

Устав Републике Србије у члану 34. став 4. гарантује правну сигурност у казненом праву одредбом да нико не може бити гоњен ни кажњен за кривично дело за које је правноснажном пресудом ослобођен или осуђен или за које је оптужба правноснажно одбијена или поступак правноснажно обустављен, а којим забранама подлеже вођење поступка и за неко друго кажњиво дело. Исти принцип садржан је и у одредби члана 4. став 1. ЗКП којом је прописано да нико не може бити гоњен за кривично дело за које је одлуком суда правноснажно ослобођен или осуђен или за које је оптужба правноснажно одбијена или је поступак правноснажно обустављен.

Одредбом члана 4. став 1 Протокола број 7 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода прописано је да се никоме не може поново судити, нити се може поново казнити у кривичном поступку у надлежности исте државе за дело због кога је већ био правноснажно ослобођен или осуђен у складу са законом и кривичним поступком те државе.

Уставни суд Републике Србије је, уважавајући судску праксу Европског суда за људска права, поставио критеријуме на основу којих се врши оцена да ли је дошло до повреде начела *ne bis in idem* и то: 1. да ли су оба поступка која су вођена против окривљеног вођена за дело које по својој природи представља кажњиво дело, односно да ли је запређена санкција по својој природи казненоправна; 2. да ли су дела због којих се окривљени казнено гони иста (*idem*); 3. да ли је постојала двострукост поступка (*bis*). Дакле, тек по испуњењу сва три критеријума може се говорити о пресуђеној ствари.

У конкретном случају, неспорно је да су против окривљеног АА, поводом истог животног догађаја вођена два поступка и то прекршајни поступак окончан пресудом Прекршајног суда у Нишу Пр.бр.09-20678/16 од 22.02.2017. године и кривични

поступак који је правноснажно окончан пресудама које се захтевом за заштиту законитости побијају.

Из списка предмета произилази да је пресудом Прекршајног суда у Нишу Пр.бр. 09-20678/16 од 22.02.2017. године окривљени АА оглашен одговорним што је дана 27.08.2016. године у 03,10 часова на државном путу број 1 Е-75 Београд – Ниш у висини места Горња Топоница управљао путничким возилом марке „Citroen“ регистарског броја ... које је регистровано у иностранству, а има стално пребивалиште на територији Републике Србије, чиме је извршио прекршај из члана 331. став 1. тачка 82. у вези члана 273. став 1. Закона о безбедности саобраћаја на путевима, као и што је истог дана, времена и места управљао наведеним путничким возилом у којем возилу је превозио више лица него што је то дозвољено саобраћајном дозволом, обзиром да је превозио 13 лица иако је у саобраћајној дозволи наведено да се могу превозити 8 лица, на који начин је извршио прекршај из члана 332. став 1. тачка 57. у вези члана 116. став 1. Закона о безбедности саобраћаја на путевима и осуђен на јединствену новчану казну у износу од 21.000,00 динара.

Након доношења означене пресуде Прекршајног суда у Нишу, окривљени АА је оглашен кривим у кривичном поступку и то да је дана 27.08.2016. године око 03,10 сати на територији Општине Сурдулица са умишљајем и у стању урачунљивости у намери да за превоз илегалних миграната у правцу Сурдулица – Београд себи прибави имовинску корист у износу од 250 евра и другом корист у виду недозвољеног превоза – транзита кроз Р. Србију омогућио недозвољен транзит кроз Р. Србију у правцу земаља Европске уније за 13 страних држављана илегалних миграната из Ирака, а који су претходно илегалним путем прешли границу са Републиком Бугарском и ушли у Републику Србију, без валидних путних исправа за улазак и боравак у Републици Србији, које је око 23,00 часа у близини Сурдулице примио у путничко моторно возило марке „Citroen“ швајцарских регистарских ознака ... који није регистрован за пружање такси услуга и превоза, а затим је након договора са путницима који су трабили да му плате по 250 евра по доласку у Београд кренуо у правцу Београда и у покушају даљег транзита и кријумчарења лица кроз Р. Србију спречен на ауто-путу код Г. Топонице од стране полицијских службеника ОСП СПИ за ауто-пут Ниш, када је утврђено да путници нису имали путне исправе, при чему је био свестан свог дела и хтео његово извршење и свестан да је исто забрањено, чиме је извршио кривично дело недозвољени прелаз државне границе и кријумчарење људи из члана 350. став 3. у вези става 2. КЗ.

Према наведеном, иако је у оба поступка реч о истом окривљеном и истом животном догађају који се одиграо у истом временском и просторном оквиру, дана 27.08.2016. године, чињенични опис прекршаја из члана 331. став 1. тачка 82. у вези члана 273. став 1. и прекршаја из члана 332. став 1. тачка 57. у вези члана 116. став 1. Закона о безбедности саобраћаја на путевима, у битном је различит од чињеничног описа кривичног дела недозвољен прелаз државне границе и кријумчарење људи из члана 350. став 3. у вези става 2. КЗ, где описи наведених прекршаја уопште не садрже чињенице и радње окривљеног које су описане кривичним делом из члана 350. став 3. у вези става 2. КЗ. Наиме, у чињеничном опису прекршаја и чињеничном опису кривичног дела из члана 350. став 3. у вези става 2. КЗ постоје одступања у погледу битних обележја, услед чега се, по ставу Врховног касационог суда, не може радити о пресуђеној ствари.

Наиме, одредбом члана 273. став 1. Закона о безбедности саобраћаја на путевима, прописано је да возилом регистрованим у иностранству на путевима у Републици Србији не могу управљати лица која имају пребивалиште у Републици Србији, а одредбом члана 116. истог Закона у ставу 1. прописано је да у моторном возилу, односно на возилу и прикључном возилу у саобраћају на путу, дозвољено је превозити онолико лица колико је означено у саобраћајној дозволи, на местима која су за то предвиђена.

Стога, радње прекршаја из области саобраћаја, за које је окривљени оглашен одговорним пресудом Прекршајног суда у Нишу Пр.бр. 09-20678/16 од 22.02.2017. године, су превоз путника у већем броју од онога које је прописано у саобраћајној дозволи (члан 116. став 1. ЗОПС-а) односно управљање возилом регистрованим у иностранству на путевима у Републици Србији, од стране лица која имају пребивалиште у РС (члан 273. став 1. ЗОПС-а).

Насупрот томе, радња извршења кривичног дела недозвољен прелаз државне границе и кријумчарење људи из члана 350. став 2. КЗ, која је санкционисана Кривичним закоником Републике Србије је омогућавање другом недозвољени прелаз границе Србије или недозвољени боравак или транзит кроз Србију.

Ни у ком случају се не могу поистоветити радње прекршаја из области саобраћаја и радње кривичног дела из члана 350. ства 2. КЗ (која се, у конкретном случају, састоји у омогућавању другом транзита кроз Републику Србију), па самим тим није испуњен један од кумулативно прописаних услова заступљених и у судској пракси Европског суда за људска права – да ли су дела због којих се окривљени гони иста (bis), због чега нису испуњени услови за примену института ne bis in idem.

Имајући у виду наведено, то су по ставу Врховног касационог суда, неосновани наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА.

Из напред наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци ове пресуде, на основу члана 491. став 1. ЗКП.

Записничар-саветник
Ирина Ристић, с.р.

Председник већа-судија
Бата Цветковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић